

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

végzés

Az ügy száma: Gfv.VI.30.197/2024/4.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Némethy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Némethy Barbara ügyvéd)

Az alperesek: Bihari Ügyvédi Iroda I. rendű

... II. rendű

Az alperesek képviselője: Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd)

A per tárgya: szerződésből eredő követelés érvényesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperesek

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Szegedi Törvényszék, 5.Gf.40.014/2023/15. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Szegedi Járásbíróság, 21.G.40.036/2022/64. számú ítélet

Re Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú és a másodfokú bíróság ítélete

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 9.980.275 forint tőkét, valamint 8.145.943 forint tőke után 2020. november 14-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítélettel szemben mind a felperes, mind az alperesek fellebbezést nyújtottak be. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[2] A jogerős ítélet ellen az alperesek felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztettek elő. Ez utóbbit a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjára, valamint a (3) bekezdésére alapították. Az alperesek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését, 7. § 12. pontját, 170. § (2) bekezdés b) és c) pontját, 172. §-át, 316. § (1) bekezdés a)-d) pontját, 342. § (1)-(3) bekezdését, 346. § (4)-(5) bekezdését, 360. § (1) bekezdését; az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II.27.) IM rendelet 34. § (1) bekezdését és 10. számú mellékletét; a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 273. § (1)-(3) bekezdését, 293. §-át.

Előadták, amennyiben a Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjára alapított elsődleges engedélyezés iránti kérelmüket nem tartaná megalapozottnak, úgy a (3) bekezdés alapján arra tekintettel kéri a felülvizsgálat engedélyezését, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések felmondása jogszerűségének megítéléséről szóló 4/2021. Polgári jogegységi határozattól, valamint a BH2019. 19., BH2020. 335., BH2023. 129., BH2022. 332. és BH2017. 924. számon közzétett határozatokban írtaktól.

[3] Előadásuk szerint a Kúria a kérelmükben érintett elvi jelentőségű jogkérdésben már állást foglalt. A jogerős ítélet által felvetett jogkérdések különös súlyára tekintettel azért szükséges a felülvizsgálatot engedélyezni, mert „a perrel érintett ügyben felmerült jogkérdések nagy számban előforduló ügyben merülnek fel. A másodfokú bíróság döntése magában hordozza annak veszélyét, hogy a hibás gyakorlatot a többi bíróság is követi. [...] Különös figyelemmel kell lenni arra is, hogy nagy számban kerülnek meghozatalra olyan ítéletek, melyek eltérnek a kereseti kérelemben érvényesített jogtól.” Annak alátámasztására, hogy a joggyakorlat nem egységes, hivatkoztak a Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.211/2023/6. számú jogerős ítéletére, amely „az érvényesített jogot tartalmazó kereseti kérelem elmaradása miatt elutasította a felperes keresetét”.

[4] Kifejtették, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő, mert

a keresettel érvényesített jogtól eltérő jogalapon került sor marasztaló határozat meghozatalára, amikor a felperes érvényes szerződésre és 8,14% mértékű kamatra alapított kereseti kérelme ellenére a jogerős ítélet érvénytelen szerződés alapján és LIBOR ügyleti kamattal, eltérő összegben marasztalta az alpereseket;

az előterjesztett kereseti kérelemnek sem a jog-, sem a tényalapját nem látta megalapozottnak, így a másodfokú bíróság nem a per tárgyára vonatkozó kérelmet bírálta el. Emellett – kereseti kérelem hiányában – egy Excel táblázatba foglalt számhalmazra vonatkozóan állapított meg tényeket és alapított jogot, amelyet az ítélet rendelkező részében és indoklásában is értékelt egy homályos szakértői vélemény számadatainak érdemi bírálatánál;

a felperes kereseti kérelme nem felelt meg a Pp. 170. § (2) bekezdés b) és c) pontjában írtaknak, ugyanis tényállítás helyett csak olyan táblázatokat csatolt, amelyek nem is álltak összhangban a kereseti kérelemmel;

a felperes a keresetváltoztatásra vonatkozó szabályok szerint nem terjesztett elő a perben a szerződés teljes vagy részleges érvénytelenségének megállapítása esetére jogalakítási keresetet;

mivel a perbeli szerződés tartalmát a felek között korábban folyamatban volt perben meghozott jogerős ítélet részben megváltoztatta, ezért a régi Ptk. 293. §-a alapján kell elszámolni és a felmondást megelőző tartozás összegét meghatározni. A perben azonban ilyen elszámolásra, és ezen elszámoláson alapuló kereseti kérelem előterjesztésére nem került sor;

a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a már hivatkozott jogerős ítéletnek a költségek és díjak felszámíthatóságának tilalmára vonatkozó megállapítását, valamint a Kúria Gfv.VII.30.429/2014/5. számú ítéletnek a THM valótlanságát állító rendelkezését, megsértve

ezzel az ítélt dologra vonatkozó eljárási szabályokat;

a másodfokú bíróság a döntését egy kompetenciával nem rendelkező szakértő által készített, következképpen aggályos szakvéleményre alapította, amelyet a bizonyítékok köréből ki kellett volna rekeszteni;

a jogszabályok csak a főkötelezettséget tartalmazó szerződés érvényessé nyilvánítását teszik lehetővé, a mellékkötelezettséget tartalmazó kezesi szerződését nem. A kezes egy érvénytelen szerződésből eredő követelés teljesítésért vállalt kezesi felelősséget, ezért a felperes a kezessel szemben bírói úton ki sem kényszeríthető követelést érvényesít.

A Kúria döntése és jogi indokai

[5] A Pp. 408. § (2) bekezdése értelmében nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben. Mivel jelen ügyben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben, ezért – az engedélyezés iránti kérelemben is előadottaknak megfelelően – az alpereseknek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kellett előterjeszteniük [Pp. 409. § (1) bekezdés és 410. § (1) bekezdés].

[6] A Kúria az alperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[7] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti.

[8] A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján – az alábbiak szerint – a Pp. 409. § (2) bekezdés a), illetve b) pontjában, továbbá a (3) bekezdésében foglalt követelmények nem teljesültek.

[9] Az alperesek a felülvizsgálat engedélyezés iránti kérelmüket elsődlegesen a Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjára alapították. A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja két esetben teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését: a joggyakorlat egységének, valamint a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségessége alapján. A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulója alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében akkor engedélyezhető a felülvizsgálat, ha a Kúria iránymutatása azért szükséges, mert egymással ellentétes, szétartó döntések születtek azonos jogkérdésben (Kúria Pfv.VI.20.888/2020/2). Ha a fél erre az engedélyezési okra hivatkozik, meg kell jelölnie egyrészt azt az elvi jelentőségű jogkérdést, amelyben a bírói gyakorlat nem egységes, másrészt az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – meg kell jelölnie. Az alperesek annak alátámasztására, hogy a joggyakorlat nem egységes,

kizárólag a Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.211/2023/6. számú jogerős ítéletét jelölték meg.

[10] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának második fordulata szerint a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében akkor indokolt a felülvizsgálat engedélyezése, ha a joggyakorlat egységes ugyan, de az így kialakult joggyakorlat már nem tartható fenn, és emiatt szükséges a Kúria állásfoglalása (Kúria Pfv.I.20.328/2020/3., Gfv.VI.30.215/2023/3.).

[11] Az alperesek az engedélyezés iránti kérelmükben nem igazoltak sem széttartó, sem már kialakult, azonban már nem követhető joggyakorlatot. A Szegedi Törvényszék (jogerős ítélet meghozatalát követően hozott) hivatkozott határozata az alperesi előadás szerint az érvényesített jogot tartalmazó kereseti kérelem hiányában jogerősen elutasította a keresetet. A hivatkozott határozat tartalmáról azonban az alperesek nem nyilatkoztak, nem fejtették ki, hogy ez a döntés mennyiben támasztja alá az engedélyezés iránti kérelmüket, különös tekintettel arra, hogy jelen ügyben nem azt állították, hogy a felperes nem jelölte meg az érvényesíteni kívánt jogot, hanem a jogszabálysértést abban jelölték meg, hogy a keresettel érvényesített jogtól eltérő jogalapon került sor marasztaló határozat meghozatalára. Erre tekintettel az egyetlen megjelölt jogerős határozat nem adekvát az előterjesztett kérelemhez, abból nem állapíthatók meg azok az okok, amelyek a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében indokolják a felülvizsgálat befogadásának engedélyezését [Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont ca) alpont].

[12] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja akkor indokolja a felülvizsgálat engedélyezését, ha az adott jogkérdésben a Kúria korábban még nem foglalt állást közzétett ítélezési gyakorlatában és a kérelemben felvetett jogkérdésnek különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége van. Előbbi feltétel teljesülésének ellentmond az az alperesi előadás, hogy a Kúria a kérelmükben érintett elvi jelentőségű jogkérdésben már állást foglalt. Önmagában az az általános megfogalmazás, hogy „a perrel érintett ügyben felmerült jogkérdések nagy számban előforduló ügyben merülnek fel”, nem alkalmas arra, hogy abból az egyedi ügyön – különleges súlya vagy társadalmi jelentősége miatt – túlmutató jogkérdésre lehessen következtetni. Miután a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjával kapcsolatban a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontja előírja – egyebek mellett – annak a jogkérdésnek a megjelölését, amelynek különleges súlya vagy társadalmi jelentősége indokolja a befogadás engedélyezését, erre pedig a fenti megfogalmazású alperesi előadás nem fogadható el, ezért megállapítható, hogy a törvényi kívánalmak teljesülése hiányában a felülvizsgálat engedélyezésére ezen ok alapján sem kerülhet sor.

[13] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben másodlagos okként megjelölt Pp. 409. § (3) bekezdése kimondja, hogy a Kúria engedélyezi a felülvizsgálatot, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér. E szabály alapján a Kúria a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet előterjesztő fél egyértelműen azonosítható módon – az eltéréssel érintett határozatok ügyszámának pontos feltüntetésével – megjelöli, hogy a jogerős határozat melyik korábban közzétett döntéstől tér el. Az alperesek konkrét jogkérdést csak a felmondás jogszerűsége témakörében jelöltek meg és az eltérés alapjaként a 4/2021. Polgári jogegységi határozatra hivatkoztak. A 4/2021. Polgári jogegységi határozat a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések felmondása jogszerűségének megítéléséről szól. A jelen ügyben irányadó tényállás szerint azonban nem fogyasztói kölcsönszerződés felmondására került sor, az I. rendű alperes ügyvédi iroda fogyasztói minősége nem vitásan nem volt megállapítható. Ilyen feltételek mellett a tényállások és az ebből adódó jogi

megítélés jelentős különbözősége miatt, nem volt megállapítható, hogy a jogerős ítélet a Kúria által meghozott és közzétett jogegységi határozattól eltér.

[14] Az alperesek hivatkoztak arra is, hogy a jogerős ítélet eltér az általa BH számmal megjelölt közzétett határozatokban írtaktól. Az alperesek kérelme a törvényi követelménynek nem felel meg, a BH ugyanis nem minősül a Kúria közzétett határozatának. A Pp. 346. § (5) bekezdésére, illetve a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel a közzétett határozat fogalma úgy értelmezendő, hogy az alatt a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett, 2012. január 1-je után meghozott határozatokat kell alatta érteni. Ez a megjelölésbeli pontatlanság még nem vezetett volna a kérelem megtagadásához, miután a BH-k alapjául szolgáló kúriai határozatok egy része a BHGY-ban közzétételre került (BH2019. 19. alapjául szolgáló Kúria Pfv. 20.187/2017/12. sz. határozat, a BH2023. 129. alapjául szolgáló Pfv.20626/2022/4. sz. határozat, a BH2022. 332. alapjául szolgáló Mfv.10043/2022/5. sz. határozat), így ezek figyelembe vehetők.

[15] Ha megállapítható, hogy a jogerős ítélet a Kúria által a fentiek szerint meghozott és közzétett határozattól eltér, a fél által állított jogszabálysértésre tekintettel a felülvizsgálatot engedélyezni kell, az engedélyezés körében – ellentétben a Pp. 409. § (2) bekezdése szerinti engedélyezési okokkal – a Kúriának mérlegelése jogköre nincs. Ezért rögzíthető, hogy a Pp. 409. § (3) bekezdésre alapított kérelem esetén – egyebek mellett – az elvi jelentőségű jogkérdés megjelölése az engedélyezés iránti kérelem központi jelentőségű kötelező tartalmi eleme. Elvi jelentőségű jogkérdésnek minősül minden olyan jogkérdés, amely egy jogszabály rendelkezésének értelmezésével, az alkalmazandó norma alapvető tartalmával és az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel összefügg (Kúria Pfv.V.20.675/2022/2., Pfv.V.21.323/2022/2. - BH2023. 71., PK vélemény 1. pont). A figyelembe vehető BH-k alapjául szolgáló határozatok tekintetében ez a feltétel nem teljesült.

[16] A Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontja szerint a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben meg kell jelölni – a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén – a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. Ehhez kapcsolódóan, amint arra a Kúria számos határozatában (például: Kúria Pfv.V.20.633/2021/2., Gfv.VI.30.447/2021/2.) rámutatott, a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított engedélyezési kérelemben meg kell jelölni, be kell mutatni azt a jogkérdést is, amely tekintetében a közzétett kúriai határozat és a támadott határozat jogértelmezése eltérő. Ez utóbbi körben a félnek nem elegendő csupán hivatkoznia arra, hogy az egyik határozat eltért a másiktól, az engedélyezés iránti kérelem érdemi vizsgálatához és elbírálásához az is szükséges, hogy az előterjesztő megjelölje, miben látja az eltérést. Az eltérés megjelölésének konkrétan kell lennie, pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontnak kell ütköznie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal. Be kell tehát mutatni azt a lényegi háttértényállást, azaz a szükséges ügyszakosságot, amely az összehasonlítás alapfeltétele. Ki kell munkálni, hogy a támadott határozat konkrétan melyik jogszabályi rendelkezésre vonatkozó mely jogértelmezést hol nem tartotta be, hol tért el a támadott határozat jogkérdésben a Kúria közzétett jogértelmezésétől. Fel kell tární tehát az ügyek összehasonlítható tényállását, az ügyben felmerült jogkérdést, az alkalmazandó jogot; egy konkrét jogszabály konkrét határozatban való értelmezését kell összevetni egy hasonló helyzetben történt más értelmezéssel. Mindezek értelmében a törvényi elvárás az állított jogkérdésben eltérés konkrét ismertetését igényli. Nem elégséges megjelölni az eltérés alapjául hivatkozott határozatokat, az engedélyezés iránti

kérelmet adekvát indokolással is el kell látni, részletesen ki kell fejteni, hogy a fél miben látja az eltérést (Kúria Gfv.III.443/2023/3.).

[17] Az alperesek kérelme e körben a fentiek alapján e követelménynek sem felel meg, az ügyek pusztá megjelölésén túl, a fentebb kifejtettekre egyáltalán nem tértek ki. Így a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem emiatt sem volt megalapozott.

[18] A Kúria hangsúlyozza, a felülvizsgálat engedélyezése nem pusztán annak a lehetőségét teremtheti meg a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára, hogy az egyedi ügyben sérelmezett esetleges téves ítéleti döntés érdemben vizsgálható, és ezáltal a jogsérelem orvosolható legyen. Az engedélyezés lehetőségével – a Pp.-ben részletesen szabályozott esetek fennálltakor – a felvetett jogkérdésekben történő egységes jogértelmezés, ezáltal a kiszámítható, egységes ítélkezés, ezen keresztül pedig a jogbiztonság biztosítása a jogintézmény célja azokban az ügyekben, amelyek a Pp. hatályos rendelkezései miatt a felülvizsgálat kizártsága folytán egyébként nem juthatnak el a Kúria elé, így ezen ügyek tekintetében nem tudna érvényesülni a Kúriának a Magyarország Alaptörvénye 25. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogegységesítő funkciója. Erre tekintettel a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben nem elegendő a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát bemutatni, azt kell előadni, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálatát a Pp. 409. § (2)-(3) bekezdésében megjelölt ok, illetve okok miatt indokolják. A Kúria az engedélyezési kérelem elbírálása során az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét ugyanis nem vizsgálja. Kizárólag az engedélyezést követő felülvizsgálati eljárás tárgyát képezi az, hogy a jogerős határozat valóban sérti-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseket (Kúria Gfv.V.30.427/2023/2., Pfv.V.21.343/2022/2.).

[19] A fent rögzítettekhez képest az alperesek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme – annak ellenére, hogy annak záró részében az alperesek kijelentették, hogy megjelölték azokat az indokokat, amelyek a joggyakorlat egységét és továbbfejlesztését biztosítják, és azt a jogkérdést is, amelynek különleges súlya indokolja a befogadás engedélyezését – nélkülözi az engedélyezéshez szükséges jogkérdés(ek) megjelölését. Az alperesek a jelen határozat [4] bekezdésében ismertetteknek megfelelően kizárólag azt részletezték, hogy a jogerős ítélet álláspontjuk szerint milyen okokból sérti az általuk megjelölt anyagi és eljárási szabályokat. Ezzel összefüggésben a Kúria hangsúlyozza, hogy a jogerős ítélettel szemben állított jogszabálysértés megjelölése nem azonos az engedélyezést megalapozó jogkérdéssel. A felülvizsgálat engedélyezését kérő félnek az általa állított jogszabálysértésből kiindulva kell megjelölnie azt a jogkérdést, amelyre a kérelmét alapítja (Kúria Pfv.V.20.051/2022/6., Pfv.V.20.494/2022/3., Pfv.V.20.556/2022/2.).

[20] Az alperesek azon túl, hogy az engedélyezés iránti kérelmükben a Pp. 410. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően megjelölték a megsértett jogszabályhelyeket, egyik esetben sem fogalmaztak meg olyan, az adott jogszabály rendelkezésének értelmezésével, az alkalmazandó norma alapvető tartalmával és az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel összefüggő kérdést, amely megfelelne az elvi jelentőségű jogkérdéssel szemben támasztott követelményeknek.

[21] Expressis verbis ugyan nem hivatkoztak rá, de az alperesi előadásból tartalmilag elvi jelentőségű jogkérdésként legfeljebb az engedélyezés iránti kérelemben írt azon érvelés értékelhető, amely szerint egy érvénytelen kölcsönszerződést biztosító, annak járulékos

jellege folytán szintén érvénytelen kezesi szerződés alapján marasztalható-e a kezes, ha utóbb a kölcsönszerződést a bíróság érvényessé nyilvánítja, vagyis ezzel a járulékos jellegű kezesi szerződés is érvényessé válik-e.

[22] A Kúria hangsúlyozza ugyanakkor azt is, hogy a fél által megjelölt jogkérdés csak abban az esetben eredményezheti a felülvizsgálat engedélyezésének érdemi vizsgálatát, ha az a jogerős határozattal, az annak alapját képező jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésbe hozható (Kúria Pfv.I.20.578/2024/3., Pfv.I.20.652/2024/3.). Ez a feltétel e jogkérdés esetén nem valósult meg az alábbiak szerint.

[23] Az iratokból megállapíthatóan a Szegedi Törvényszék a 7.G.40.202/2013/9. számú elsőfokú ítéletében megállapította, hogy a felperes jogelődje, és a II. rendű alperes között 2007. március 30-án létrejött készfizető kezesi szerződés részben érvénytelen. Ezt meghaladóan elutasította a kölcsönszerződés létre nem jötte, illetve érvénytelensége megállapítása iránti keresetet. A Szegedi Ítéltábla a Gf.II.30.094/2014/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. A Kúria a Gfv.VII.30.429/2014/5. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[24] A jelen perben hozott jogerős ítélet [51]-[52] bekezdéseiből megállapíthatóan a felek között nem volt vitatott az árfolyamrés alkalmazását előíró egyes általános szerződési feltételek semmissége. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a kölcsönszerződés egyes rendelkezései érvénytelenségéből nem következik, hogy ezen érvénytelen szerződési feltételek hiányában a felek a szerződést nem kötötték volna meg, és a szerződés részleges érvénytelensége a teljes szerződés megdőléséhez vezetne. Mindebből következően a felperesnek nem kellett jogalakítási keresetet előterjesztenie, és az elsőfokú bíróságnak sem kellett az ítélet rendelkező részében az anyagi jogi kifogás alaposságáról és annak jogkövetkezményéről önállóan rendelkeznie. A részleges érvénytelenség (csak) a kereseti kérelem összegére van kihatással, annak jogkövetkezményéről a bíróságnak önállóan nem kellett rendelkezni.

[25] A jogerős ítéletben kifejtett állásponttal egyezően foglalt állást a Kúria a jogerős ítéletben is hivatkozott (helyesen) Gfv.30.293/2022/11. számú végzésének 33. pontjában, hiszen a részleges érvénytelenség jogkövetkezménye az, hogy a szerződés e rendelkezéséhez nem fűződik joghatás, nem hoz létre kötelezettséget a szolgáltatás teljesítésére, illetve jogosultságot a szolgáltatás követelésére [régi Ptk. 198. § (1) bekezdés]. Az érvénytelenség megállapításával a bíróság az érintett részt „kijti” a szerződésből, és a jogerős ítéletben írtak szerint annak figyelmen kívül hagyásával számol el a felek között.

[26] A fentiekből megállapíthatóan a perbeli esetben nem került sor a kezesi szerződéssel biztosított kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítására. A nem fogyasztói kölcsönszerződésben alkalmazott különmemű árfolyamok alkalmazásából (árfolyamrés) eredő részleges érvénytelenség azáltal került kiküszöbölésre, hogy az elsőfokú bíróság a fizetési kötelezettség mértékének és összegének a meghatározásakor az MNB középárfolyamot vette figyelembe az árfolyamrés alkalmazása helyett. Így rögzíthető, hogy a jogerős ítélettel nem hozható összefüggésbe annak megítélése, hogy ha a kezes egy érvénytelen szerződésből eredő követelés teljesítéséért vállalt kezesi felelősséget, illetve az, ha a felperes a kezessel szemben bírói úton ki sem kényszeríthető követelést érvényesít. Azaz ebben, az engedélyezés iránti kérelem érveléséből csupán kikövetkeztethető jogkérdésben sem engedélyezhető a felülvizsgálat, mert a felülvizsgálati eljárásban hipotetikus, a jogerős ítélet által nem érintett

jogkérdésekben érdemi állásfoglalás a Kúria részéről nem születhet, a felülvizsgálat ilyen kérdésekre nem terjedhet ki.

[27] A Kúria összességében a fentiek alapján a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[28] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

A határozat elvi tartalma

[29] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemnek központi jelentőségű tartalmi eleme a jogerős ítélet által felvetett, jogértelmezést igénylő jogkérdés megfogalmazása.

[30] A fél által megjelölt jogkérdés csak abban az esetben eredményezheti a felülvizsgálat engedélyezését, ha az a jogerős határozattal, az annak alapját képező jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésbe hozható. A jogerős ítélettel szemben állított jogszabálysértés megjelölése nem azonos az engedélyezést megalapozó jogkérdéssel.

[31] A Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre alapított kérelem esetén az engedélyezés feltétele az ügyazonosság és az állított eltérés bemutatása.

Az alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[32] 2016. évi CXXX. tv. 409. § (2) bekezdés a)-b) pont, (3) bekezdés;

[33] Pfv.V.20.051/2022/6., Pfv.V.20.494/2022/3., Pfv.V.20.556/2022/2., Pfv.I.20.578/2024/3., Pfv.I.20.652/2024/3.

Budapest, 2025. január 8.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző